

23-24 Ekim 2004 tarihinde yapılacak olan İstanbul Barosu seçimlerine Çağrı Avukatlar Grubu'nun başkan adayı olarak katılacak olan Av. Muharrem Balcı ile

Hukuk devleti, hukuk bilinci, hak ve adalet kavramlarının tank paletleriyle ve polis copuyla sistematik ve kurumsal tarzda ezildiği, sindirildiği bir toplumsal vasatta adalet ve meşruiyet vurgusunu ön planda tutan çabalarınızın bir tezahürü olarak gördüğümüz adaylığınızın hayırlı olması dileğiyle söze başlayalım.

1- Öncelikle Türkiye’de yargı mekanizmasının işleyişi ve genel manada da hukuk bilinci ve hukuk sistemi açısından “baro”nun ve bilhassa da İstanbul Barosu’nun yeri ve işlevine ilişkin değerlendirmenizi alabilir miyiz?

Biliyorsunuz iki tür iktidar odağı vardır. Gerçek iktidar odağı ve görece iktidar odağı. Demokrasi oyununda bir siyasi parti veya grup bulunduğu zeminde seçmenlerinin beğenisini kazanarak iktidar olur. Bu iktidar o guruba bazı işleri yapma ve düzeltme imkanı sağlar. Ancak iktidarların bu anlamda oyun alanları dardır. Gerçekte toplumun ve topluma yön verenlerin ihtiyaçlarını karşıladıkları oranda iktidarda kalabilirler. Bu iktidar alanlarına görece iktidar alanları ve bu alanı dolduran iktidara da görece iktidar denir. İktidar ve yakın çevresi kendisini iktidarda görür, fakat yaptırım ve düzenleme gücü kendisinin dışındaki alanlardadır.

Bazı alanlar da vardır ki, buralar daha önce parsellenmiş alanlardır. Bu parseller sisteme hayat ve renk verirler. Bu alanlar işlevleri bakımından gerçek iktidar alanlarıdır. Zira belirleyiciliği ellerinde bulundurlar.

Türkiye’de özellikle yargı ve yargının unsurları olan alanlar ile ekonomik çevreye hakim alanlar gerçek iktidar alanlarına en doğru örneklerdir. Zira siyasi iktidarın işlem ve düzenlemeleri bu iktidar alanlarından çoğu zaman geri dönmektedir. Dolayısıyla bu alanlarda siyasi iktidarın ve dolayısıyla siyasi iktidara yön veren düşüncenin kendine yer bulması elzemdir.

Bu yönüyle bakıldığında hem kamusal erk, hem de sivil güç olarak vasıflandırabileceğimiz Baro ve benzeri kuruluşlar, siyasi ve hukuk sistemi içinde önemli iktidar alanları olarak kabul edilirler.

Yargı dediğimiz işlev, devlet, vatandaş ve bu ikisinin eylemlerini değerlendiren hüküm makamından ibarettir. Burada iddia ve hüküm erki karşısında savunma olmadan muhakeme işlevi olamaz. O halde savunma ve savunmayı temsil eden avukatlık ve avukatların kuruluşu olan Baro işlevsel olarak yargı mekanizmasının olmazsa olmazıdır. Bu yönüyle baktığınızda mülkün temeli olan adaletin üç ayağından birini temsil eden savunmanın meslek örgütü Baronun hukuk bilincinin yerleşmesi, hukukun yaygınlaştırılması ve bu sayede özgürlüklerin teminat altına alınmasında çok önemli işlev görmesi gerektiği açıktır.

Türkiye’de meslek örgütleri kendiliğinden veya sivil değildir. Devletin kanunlarla kurduğu ve kuruluşuna mutlak surette el attığı kurumlardır. Meslek kuruluşları yöneticileri de çoğu zaman bunun bilincinde olduklarından devlete yakın durmakta mahzur görmemişler, hatta bir gereklilik olarak değerlendirmişlerdir. Bu durumda da kendi üyelerinin ve işlevlerinin gereğinden çok, devletin gereksinimlerini karşılama yönünde faaliyet icra etmeye özen gösterirler. Hâlbuki alanlarının gereklerine kulak verdiklerinde hukuk bilincinin yaygınlaştırılmasına hizmet etmeleri kolaylaşacaktır.

Biz Baronun işlevselliğinden bahsederken, öncelikle hak arama özgürlüğünün avukat ve dolayısıyla baro bünyesinde kurumsallaşmasından bahsetmiş oluyoruz. Baronun, üyelerinin mesleki sorunlarını çözmesi, toplumun hak arama bilincine katkı sağlayacaktır. Tüm dünyada bu işlevi yerine getirmek için Özel Hukuk Muhakemesinde Adli Yardım ve Ceza Muhakemesinde de Zorunlu Müdafilik sistemi kurulmuştur. Türkiye’de de kısmen kurulan bu sistemlerin işleyiş ve sorumluluğu Barolara verilmiştir. Ancak kanuni düzenlemelerde ve barolarımızdaki genel eksiklik, vatandaşın bu kurumlardan yeteri kadar yararlanamamasına neden olmaktadır.

2- Siyasetin bir hayli daraltıldığı ve yasak duvarlarıyla çevrildiği pek çok 3. dünya ülkesinde olduğu üzere Türkiye’de de baro ve diğer meslek kuruluşlarının önem kazanması bir tür alternatif siyasal kurumsallaşma ile ilgili olabilir mi? Bu çerçevede “Baro” bir toplumsal muhalefet odağı olarak yada toplumsal muhalefet zeminlerinden biri olarak tanımlanabilir mi?

Aslında kâğıt üzerinde kuruluş esprisi olarak barolar, diğer meslek örgütleriyle aynı nedenlerle kurulmuştur. Bu neden, meslek mensuplarının çalışmalarını kurumsallaştırmak, bu kurumsallaşma içinde mesleği daha rahat koşullarda yapabilmektir. Tabii ki bu görünen nedendir. Görünmeyen fakat bilinen neden ise, siyasal sistemin meslek mensupları karşısında da kendini teminat altına almasıdır. Bunun için meslek örgütlerinin yapısı, seçim usulleri, denetlenmesi gibi tüm işlevler devlet tarafından düzenlenir. Bu haliyle de bir tür vesayet altında örgütlenme meydana gelir ki bu vesayet sonuçta meslek mensuplarından çok devletin işlevselliğinin artırılmasına yol açar.

Devletin vesayetinin aşılmasında ise önemli unsur, üyelerin siyasal mekanizmanın hak arama özgürlüğüne getirdiği sınırlamalara karşı mücadele mantığıdır. Barolar kuruluş kanunları itibariyle sivil toplum kuruluşları değildir, fakat tüm dünyadaki gelişmeler ve baroların binlerce üyesinin hak ve taleplerinin toplumsallığı dikkate alındığında sivil toplum kuruluşları gibi seslerini yükseltmeleri, gerektiğinde toplumsal muhalefet zemini olabilmeleri mümkündür. Özellikle de barolar, tüm toplumu ilgilendiren hak arama özgürlüğünün teminatı ve yargının kurucu unsuru olmaları itibariyle bu göreve daha yakındırlar. Ancak bu muhalefetin bildik politik mücadele anlamında değil, genel siyaset teorisi kapsamında ve hukuk çerçevesinde yapılması gerekir. Geçtiğimiz günlerde bu gereklilik, sistemi katılaştıran, sistemi ve toplu-

mu kendi çıkar ve düşünceleri doğrultusunda dizayn eden toplum mühendislerinin dümen suyunda yerine getirilmiştir.

3- Mevcut Baro'nun eksiklikleri ve olumsuz işleyişinin nasıl giderilebileceğini düşünüyorsunuz? Bu konuya dair somut teklif ve önerileriniz nelerdir?

Önemli bir sorun bu. Baroların işleyişinde ve seçimlerinde iktidar bağınazlığı hâkim. Baroya üye binlerce insan, dolayısıyla binlerce görüş mevcuttur. Bu görüşlerin bir şekilde yönetimde temsili veya bu mümkün olmazsa istişari görüşlerin yansıtıldığı mekanizmalar bulunması gerekir. Yönetimde farklı görüşlerin temsili kanunen mümkün değil. Kazanan grup Baroyu yönetir. Kazanamayan ise bir sonraki seçime hazırlanır.

Bunun için de önerdiğimiz yol katılıma açık Baro Meclisi'dir. Baro Meclisi içinde bir çok görüş kendini ifade imkânı bulabileceği gibi, tüm üyelerin temsilcilerinin katılımıyla daha güçlü bir baro, dolayısıyla devletin vesayetinden o derece uzaklaştırılmış bir baro mümkün olabilir. Aksi halde sadece bir görüşün hâkim olduğu baro devlet karşısında korunmasız kalır. Dolayısıyla toplumu savunmasız, avukatları da savunulacak hale getirir.

İstanbul Barosu bir Baro Meclisi kurmuştur. Bu bir danışma meclisidir ve kararları sadece tavsiye niteliğindedir. Baro Meclisi Yönergesindeki hükme göre Baro Meclisinin iki organı vardır. Genel Kurul ve Başkanlık Divanı. Baro Meclisi Genel Kurulu; Baro Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri, Disiplin Kurulu Üyeleri, Denetleme Kurulu Üyeleri, TBB delegeleri, Bölge temsilcileri, Merkez ve Komisyonların Başkanlık Divanları, Staj Eğitim Merkezi Yürütme Kurulu, Bölüm Başkanları ve Stajyer Avukatların Temsilcileri, önceki dönem Baro Başkanları, Baro Yönetim Kurulunca belirlenecek en fazla 15 avukattan oluşur.

Tabloya baktığımızda Stajyer avukat temsilcilerinin dışındakiler genellikle mevcut yönetime yakın olan avukatlardır. Yönetim Kurulunun belirleyeceği avukatlar da herhalde kendi guruplarında olacaktır. Yani tek sesli koro. Demokraside yollar tükenmez ya, yaparsınız olur. Olur, ancak araya merhem değil, davul yerine kasnağına vurmak olur.

4- Çağrı grubunun önceki baro seçimlerinde aldığı sonuçları göz önünde bulundurduğumuzda seçimleri kazanma ihtimalinizin az olduğu görülüyor. Bu durumda İstanbul Barosu'na başkan adayı olurken öncelikle neyi hedeflediğinizi öğrenebilir miyiz? Amacınız sadece "propaganda" mı, yoksa somut bazda bir şeyleri değiştirebileceğinize inanıyor musunuz?

Seçimleri kazanma ihtimalimizin az olduğu doğru değil. Yaptığımız liste taramalarında Çağrı Grubuna oy verebilecek olarak tespit edilen avukat sayısı 4.500. Önemli olan bu avukatların seçime iştirak edip oy kullanmaları. Bunu sağlamaya çalışacağız. Avukatlar içinde Baro seçimlerinin tarihini ve yerini bilmeyen olmaz. Bilinmeyen husus kimilerince Baronun ve seçimlerin ne anlama geldiğidir.

Biz bu dönemde seçimlerin ne anlama geldiğini, hukuk çalışmalarımızla ortaya koyacağız. Yaptığımız bazı çalışmalar avukatların ve vatandaşın sorunlarıyla ilgili. Bu çalışmalar Adli Yardım ve CMUK Uygulamaları ve Çözüm Önerileri ile Avukatların Sosyal Güvenceleri, Savunma Hakkı ve Avukatların genel meslek sorunlarına ilişkin olacak. Bu çalışmaları meslektaşlarımıza ulaştıracacağız. Bir yönüyle seçimlere entelektüel ve mesleki bir boyut kazandırmış olacağız. Bildik broşür savaşlarının dışına taşan bir çalışma. Bu çalışma meslektaşlarımızın Baroya ve seçimlere ilgisini artıracaktır kanaatindeyiz. Bunun dışında ziyaretler yapıyoruz. Arkadaşlarımızı arıyoruz.

Hedeflediğimiz sadece Baro Yönetimi değil. Baro seçimleri, hukukun yaygınlaştırılması ve özgürlüklerin teminatı olma mücadelemizde sadece bir konsept. Bu güne kadar şahsi veya birlikte yaptığımız hukuk çalışmaları ve birçok kuruluşun mutfağında yaptığımız çalışmalar biliniyor. Bu çalışmalarımız da genel hukuk mücadelemiz içinde bir başka konsept. Bu çalışmaları Baro seçimlerinde de değerlendireceğiz. Entelektüel çalışmalarımızı pratik çalışmalarımızla etkinleştirdiğimiz gibi, Baro seçimlerinde de meslektaşlarımıza ulaştırmış olacağız. Çağrı Avukatlar Grubu bu yönleriyle bu yıl farklı bir seçim dönemi geçiriyor.

5-Çalışmalarınızı nasıl yürütüyorsunuz? Yoğun bir kampanya sürdürdüğünüzü gözlemleyebiliyoruz. Çalışmalarınıza başta aday olduğunuz Çağrı Grubu olmak üzere destek veren, katkıda bulunan kuruluş ve çevreler var mı? Sizin bu konuda beklentileriniz nelerdir?

Yoğun bir kampanya yürütüyoruz diyebiliriz. Ancak tam anlamıyla ortaya çıkmış değiliz. Arkadaşlarımız liste taramalarını bitirdiler. Şimdi herkese ulaşmaya çalışıyorlar. Bir yandan kitap çalışmaları tamamlanıyor. 4 veya 5 kitapla çıkacağız. Çağrı Avukatlar Grubunun düşüncelerini tam olarak ifade edebilen bir logo yapıldı. Logomuzun felsefi yorumu www.cagriavukatlar.org sayfamızda. Bu sayfada diğer çalışmalarımız ve tanıtımlarımız da mevcut. Çağrı Grubu bu yıl bir çok ilki gerçekleştiriyor. Hem kendi bünyesinde, hem de genel olarak Baro seçimlerinde. Aksaray, Muratpaşa Sokak No: 5, K.12'de bağımsız bir Seçim Koordinasyon Merkezimiz var. Seçim çalışmalarımızı rahatlıkla yürütebildiğimiz bir merkez olarak hazırlandı. İlk defa bir seçim bütçemiz var ve para yüzünden projelerimizi akamete uğratmayacağız.

Çağrı Grubuna bu güne kadar destek veren meslektaşlarımız desteklerini sürdürdükleri gibi, özellikle genç avukat arkadaşlarımızın ilgisi ve desteği çok iyi. Beklentimiz basit bir kasaba politikacısı beklentisi değil. Desteğimizin çok anlamlı olduğuna inanıyorum. Özellikle genç arkadaşlarımızın özveri ile çalışmaları her türlü takdirin üzerindedir.

Çağrı Avukatlar Grubu bu ve bundan sonraki seçimlerde sadece sonuçlara kilitlenen bir çalışma içinde olmayacak. Çok iyi bir alt yapı oluşturuyoruz. Bu seçimler de bu alt yapı için iyi bir imkan oluyor. Bazı çalışmalar var ki zorlamadan ve vakit dayatmadan yapılamıyor. Ancak biz seçimlerin hemen ertesi gününden başlamak üzere bu çalışmaları artan bir tempoyla de-

vam ettireceğiz. Tüm arkadaşlarımızın niyeti ve beklentisi bu yönde. Bunun için iyi bir alt yapı ifadesini kullanıyorum.

Avukatların dışında da çevremizden ve basından desteğimiz iyi. Mazimizdeki çevre ilişkilerimiz, arkadaşlık ve dostluklarımız, bir çok kuruluş içindeki görevlerimiz dolayısıyla çevre desteğimiz gerçekten çok iyi. Dostlarımız bizi gayrete getirmede, moral vermede ve çevre ilişkilerimize yardımcı olmada gayretliler.

Basınla iyi ilişkiler kurmaya çalışıyoruz. Özellikle üzerinde çalıştığımız konularda basın sürekli ilgi gösteriyor, benimle ve arkadaşlarımızla röportajlar yapıyor. Uzun zamandır gündemde olan TCK tasarısı üzerine yaptığımız çalışmalar Meclis gündemine taşındı. Arkadaşlarımız komisyonlarda görüşlerini anlattılar, çalışmalarını kitaplaştırdılar. Sonuçta bir çok madde tekliflerimiz uyarınca geçti.

Benim ve Çağrı Avukatlar Grubunun 2004 Baro seçimlerinde alacağı netice, öncelikle alt yapı çalışmalarımızın neticesini alma olacaktır. Çok önemli bir tecrübe daha yaşayacağız ve yaşatacağız. Özellikle ümidi az olan arkadaşlarımıza ümitli olmaları ve çalışınca kazanılacağı yönünde önemli açılımlar kazandıracğıız. Sizlerin de desteğini görüyoruz ve bu bizim ümidimizi bir kat daha artırıyor. Bu çalışmalarımızın mutlaka karşılığı olmalı ve olacak. Fakat bizim inancımız odur ki, biz her zaman kazanırız.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz!